

Održan prvi samostalni stručni skup hrvatske udruge školskih knjižničara

Napokon ravnopravan i tržišno konkurentan subjekt stalnog stručnog usavršavanja

Hrvatska udruga školskih knjižničara je nakon gotovo deset godina postojanja i prepoznatljivosti po borbi za pravni položaj školskog knjižničara i školskog knjižničarstva, obilježila u Splitu **Međunarodni mjesec školskih knjižnica** (listopad) stručnim skupom koji se održao u hotelu Park, 28. - 29. listopada 2011., pod nazivom **Horori a priori?! – knjige o kojima se ne govori, a tražene su u fondu školske knjižnice**, kojeg je karakterizirao izniman interes (120 sudionika) i njihove pozitivne reakcije kako na izbor teme i predavača tako i na kvalitetu organizacije, čime je ova strukovna udruga pokazala da može biti ravnopravan i tržišno konkurentan subjekt stalnog stručnog usavršavanja. Tema ovogodišnjeg Međunarodnog mjeseca školskih knjižnica, koju je odabrao IASL – International Association of School Librarians glasi **Školske knjižnice osnažuju učenike za život** i na najbolji način podržava i opravdava odabir teme kojom je HUŠK obilježio mjesec u Hrvatskoj.

Predsjednica HUŠK-a, **Vanja Jurilj**, pozdravlja prisutne (sl.4645)

Predsjednica HUŠK-a, Vanja Jurilj (knjižničarka u Osnovnoj školi Antuna Mihanovića u Zagrebu), hrabro je prihvatila ideju dopredsjednice HUŠK-a, **Ane Krželj** (više savjetnice za školske knjižnice pri AZOO) o tome da je sazrijelo vrijeme da Udruga organizira skup koji je tematski i sadržajno usmjeren aktualnim potrebama školskog knjižničara, jer je najbolje upućena u probleme koje praksa donosi, a o kojima je moguće raspravljati sa znanstvenicima različitih profila, fakultetskim predavačima i stručnjacima iz osnovnoškolskog/srednjoškolskog sustava.

Loris Bučević-Sanvincenti pozdravlja prisutne u ime Sekcije za školske knjižnice HKD-a i njene predsjednice Zorke Renić

Organizacijski odbor stručnog skupa, **Vanja Jurilj, Ana Krželj i Vladimir Gudelj-Velaga** (predsjednik splitske podružnice HUŠK-a), potrudio se predstaviti djelatnost i značaj HUŠK-a **Gradu Splitu** koji mu je, posebnim angažmanom dogradonačelnice Splita **Andelke Visković** (profesorice matematike, koja je skup pozdravila dotaknuvši se ključnih pitanja školskog knjižničarstva), pristao biti glavni pokrovitelj, a nakladnička kuća **Školska knjiga** kao tradicionalan i vjeran partner školskih knjižničara je pristala biti darovatelj i partner prvog samostalnog stručnog Hrvatske udruge školskih knjižničara, za koji se nadamo da će se održavati redovito, svake godine u drugoj županiji i gradovima koji će ga podržati kao što je to učinio Grad Split. Skup su podržali i brojni drugi darovatelji poput **Algoritma, VIP-travela** iz Splita, **INFO-koda** iz Zagreba, **Bonačić Securitya** iz Splita i drugih.

Dogradonačelnica Splita, profesorica **Adelka Visković**, pozdravila je prisutne i svečano otvorila prvi samostalni stručni skup HUŠK-a

Sudionici skupa nisu bili samo školski knjižničari, jer je tema kojom se skup bavio privukla kako knjižničare dječjih odjela narodnih knjižnica tako i učitelje/nastavnike hrvatskoga jezika.

Sudionici stručnog skupa ***Horori a priori?!***, Hotel Park, Split 28.-29.listopada 2011.

Program stručnog skupa

Programski je stručni skup ostvaren u dva tematska bloka (***I. Tematika nasilja u fondovima školskih knjižnica; II. Tematika seksualnosti u fondovima školskih knjižnica***) i okruglim stolom na temu ***Načelo slobodnog pristupa informacijama i odgojno-obrazovna uloga školske knjižnice – kako ih pomiriti kada je riječ o tematici nasilja i seksualnosti?!***

Zašto upravo ova tema i zašto upravo sada, pojašnjeno je u tiskanoj brošuri sažetaka, a cjeloviti radovi bit će predstavljeni na web stranicama Udruge (www.husk.hr).

Prvi tematski blok započeo je motivacijskim uvodom **Jasne Held**, koja nam je pojasnila kako pričanjem priča možemo poticati nenasilje, a moderirala ga je Ana Krželj.

Jasna Held, prva hrvatska profesionalna pripovjedačica priča i bajki

Mr. sc. Valerija Večei-Funda, pedagoginja u Osnovnoj školi Ante Starčevića iz Lepoglave, održala je izlaganje ***Knjige s elementima horora u funkciji odgoja i obrazovanja (istraživanje mišljenja učenika)***.

Dr. sc. Ivanka Stričević, s Odsjeka za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru, zborila je na temu ***Knjige za djecu i mlade: knjižnična nabavna politika između interesa i realnosti***.

Dr. sc. Ivanka Stričević, redovna profesorica Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru (sl.4835)

U drugom tematskom bloku bilo je riječi i o drugim sadržajima literature za djecu i mladež s kojima je ponekad i još teže i delikatnije odlučiti kako postupati u školskim knjižnicama.

Taj tematski blok otvorila je **Dr. sc. Dubravka Zima**, predavačica na Odjelu za kroatologiju na Hrvatskim studijima u Zagrebu predavanjem na temu ***Dječja i adolescentska književnost i tabui: spolnost, horor i obiteljski tabui***, a moderirala Vanja Jurilj.

Dr. sc. Srećko Listeš, viši savjetnik za hrvatski jezik i predsjednik Društva profesora hrvatskoga jezika, održao je predavanje pod ***Problematika nasilja u književnim djelima*** u kojem je dao iscrpan pregled suvremene svjetske književnosti s tematikom nasilja.

Mr. sc. Amir Hodžić, CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje – Zagreb, održao je predavanje koje je naslovio ***Pristup i prilagodba sadržaja, tema i razvojnih poruka o seksualnosti obzirom na dob djece i mladih.***

Nakon održanih izlaganja organiziran je okrugli stol s temom: **Načelo slobodnog pristupa informacijama i odgojno - obrazovna uloga školske knjižnice – kako ih pomiriti kad je riječ o tematici nasilja i seksualnosti?!**

Dr. sc. Dražen Lalić, sociolog, redovni sveučilišni profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, otvorio je okrugli stol dajući **sociološki osvrt na djelovanje knjižnica u kontekstu nasilničkoga ponašanja mladih u kontekstu suvremenoga hrvatskog društva.**

Okrugli stol moderirala je **Vanja Jurilj**, a sudjelovali su **Neven Antičević** (Algoritam, direktor), učenik **Ante Andabak** (dobitnik ovogodišnje nagrade Tin Ujević za literarni rad), **Dražen Lalić** (sociolog) i **Emica Calogjera** (Školska knjiga, urednica)

Emica Calogjera, urednica Školske knjige, upoznala nas je s *uređivačkom politikom Školske knjige u odnosu na tematiku nasilja i seksualnosti u literaturi za djecu i mlade.*

Neven Antičević, direktor Algoritma, pojasnio nam je *utjecaj nasilja u američkoj literaturi (osvrt na R. L. Stinea) na mlade u Hrvatskoj u kontekstu uređivačke politike Algoritma.*

Ante Andabak, učenik iz Solina i dobitnik ovogodišnje nagrade „Tin Ujević“ za literarno djelo, svojim osobnim literarnim iskustvima približio nam je **stavove učenika o tematici nasilja u literaturi za mlade.**

Zaključci stručnog skupa

Iz obimnih evaluacijskih lista može se zaključiti da su se **svi** sudionici ovoga stručnog skupa složili **kako tematika nasilja i seksualnosti u literaturi za djecu i mlade može poslužiti u odgojno-obrazovne svrhe.**

Misli koje su se sudionicima ovoga skupa najviše urezale u pamćenje su: *Djeca kroz nasilje u bajkama nauče da svako djelo ima posljedice, što je izuzetno važno, i nauče se hrabro suočavati sa strahom i posljedicama.* (J. Held); *Bajke su kao zagrljaj;*

Knjižnice postoje radi korisnika; **Bajke su kao iscjeljujući proces koji nas priprema za život**; *Drugi put ćeš znati kako postupiti* (iz Crvenkapice, Večei-Funda); *Ako želite pametnu djecu pričajte im bajke, a ako želite još pametniju pričajte im još bajki* (Einstein); *Slobodno čitanje (iz užitka) važnije je od obaveznog, pojačava pripadnost grupi, biti „in“* (Stričević); *Ne učiti o književnosti, već učiti od književnosti* (Listeš); *Nema bajke u kojoj nema nasilja, ali bajke su proces u kojem kroz doživljaj mašte djeca proživljavaju posljedicu onog lošeg – to su priče o borbi dobra i zla u kojima dobro uvijek pobjeđuje* (mogu se izvući odgojne poruke iz tih priča (Held).

Dr. sc. Ivanka Stričević, sa Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru, navela je u zaključcima izlaganja da bi u praksi trebalo: *poticati slobodno čitanje (čitanje iz užitka), razvijati strategije za čitatelje i nečitatelje, razgovarati o knjigama (individualni savjetodavni rad i rasprave o knjigama i temama), pratiti trendove/promjene, istraživati korisnike/poznavati kulturu korisnika, pratiti problemsku literaturu i onu koja korespondira s društvenim aktualnostima (nuditi literaturu kao izvor informacija) te se voditi kvalitetom: u književno-estetskom smislu i u smislu promicanja humanih vrijednosti.*

Zaključeno je da je potrebno utjecati na promjenu mišljenja ciljne javnosti koja donosi odluke o školskim knjižnicama, tj. izmjenu zakonskih i podzakonskih dokumenata, u prvom redu **izmjenu Standarda za školske knjižnice RH** iz 2000. godine koji govori o nabavi građe na način da je ona usko vezana za nastavni plan i program – iz **sadržaja Standarda za školske knjižnice u RH o nabavi građe: obvezna literatura, stručna literatura (prema programu), strani jezici koji se uče u školi, referentna zbirka, znanstveno-popularna i stručna literatura za sva nastavna područja, zbirke građe koje knjižnica sama stvara, stručna literatura za učitelje i stručni tim, časopisi (za učitelje i učenike).** **Hitno je potrebno naše zakone i standarde uskladiti s međunarodnim tj. IFLA-inim** (International Federation of Library Associations) **Standardom za nabavu građe u školskim knjižnicama** koji, pored uvažavanja nastavnog plana i programa, navodi kao **bitan čimbenik interese učenika i učitelja te promjene u lokalnoj zajednici kao i na globalnoj socijalnoj razini (Odgovarajuća građa, temelji se na: nastavnom planu i programu, pojedinačnim interesima učenika i nastavnika, odražava različitost u društvu i lokalnoj zajednici, uključuje misiju školske knjižnice, poštuje intelektualnu slobodu.)**

Problematika aktualnog recesijskog trenutka u hrvatskom društvu dotakla je i ovaj skup na način da ravnatelji osnovnih i srednjih škola uvjetuju svojim školskim knjižničarima, kao i ostalim djelatnicima, odlaske na stručno usavršavanje jedino na skupove koje organizira Agencija za odgoj i obrazovanje, a znamo da u Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnom i srednjem školstvu iz 2008. piše da je stručno usavršavanje pravo i obveza te da ga provode fakulteti, strukovne udruge i Agencije koje se bave stručnim usavršavanjem, a kada govorimo o knjižničarskoj struci, posebice školskom knjižničarstvu, onda su to pored HUŠK-a: stručni skupovi Agencije za odgoj i obrazovanje koje organiziraju više savjetnice za školske knjižnice, Sekcija za školske knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva, Županijske matične službe za narodne i školske knjižnice, fakulteti koji se bave obrazovanjem školskih knjižničara, CSSU – Centar za stalno stručno usavršavanje pri NSK-a (Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu) i ostali.

Školski knjižničari trebaju prvenstveno isticati školsko knjižničarstvo, a potom i knjižničarstvo u svim njegovim aspektima i na svim razinama, premda ga upravo oni čine sveobuhvatnim i osebujnim, jer za razliku od usko profiliranih ostalih vrsta knjižničara, oni pored temeljnih knjižničarskih znanja posjeduju pedagoške vještine koje ih čine nezamjenjivima, na kojem god mediju lektira i literatura za slobodno čitanje bili. To znači da bi trebali zagovarati svoju struku na internoj razini tako što će npr. u svojim školama obilježiti prvo Međunarodni mjesec školskih knjižnica, a potom i Mjesec hrvatske knjige, ove godine posvećen hrvatskim pjesnicima – što je HUŠK obilježio uvrstivši u program splitskog stručnog skupa obilježavanje četrdesete obljetnice tragične pogibije hrvatskoga pjesnika Josipa Pupačića, u organizaciji Društva profesora hrvatskoga jezika i Gradske knjižnice Marka Marulića u Splitu.

Začeci stalnog stručnog usavršavanja školskih knjižničara, još od Višnje Šeta, utemeljeni na zahtjevima i prepoznatljivosti dobre prakse, još su prije dvadeset i četiri godine utrljali put odgoja i obrazovanja posredstvom školske knjižnice kao informacijsko-komunikacijskog središta škole današnjim HNOS-ovskim principima i modernim kurikulumskim opredjeljenjima suvremenog hrvatskoga društva.

Mlade trebamo poticati da razmišljaju i na temelju vlastitog iskustva donose zaključke i stavove koje će spremno braniti, a da bismo ih u tom kontekstu osnažili za život trebamo ih, na što nas je podsjetila i profesorica Stričević, uključiti u izbor i nabavu građe: *S njima, a ne (samo) za njih!* (Walter, 2003.)

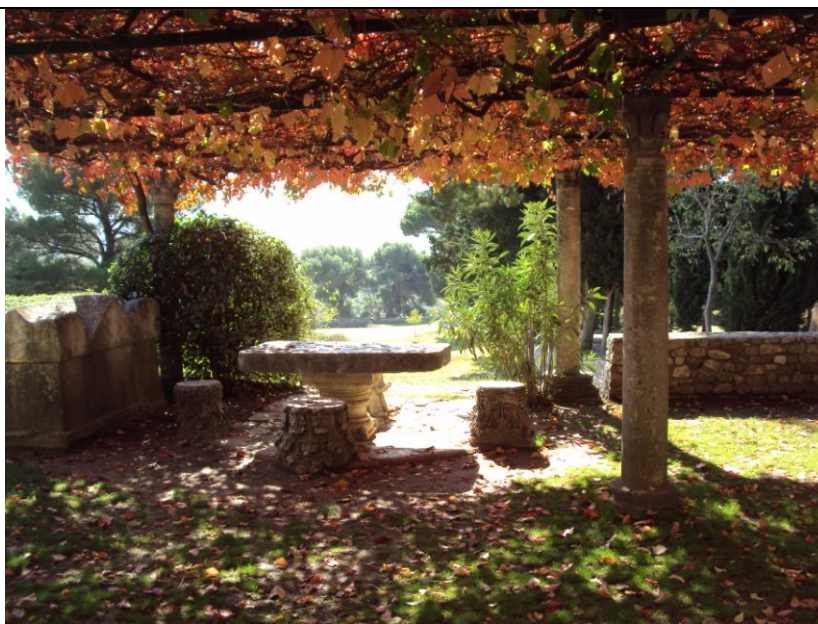

Stručni izlet, 29. listopada 2011.:

Solin – školska knjižnica Osnovne škola don Lovre Katića;
knjižničarka Ina Vuković predstavila je djelatnost ove knjižnice i održala predavanje o pustinji Blaca i tradicionalnim običajima otoka Brača

Foto 9

Stručni izlet, 29. listopada 2011.:
Antička salona – stol za kojim je održan prvi svjetski kongres arheologa

Autorice teksta:

Vanja Jurilj, dipl. komparatistica i dipl. knjižničarka
(predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara)

Ana Krželj, prof. i dipl. knjižničarka, univ. spec. menadžmenta obrazovanja
(dopredsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara)

Fotografije:

Milan Josić, prof. i dipl. knjižničar
Grozdana Ribičić, dipl. knjižničarka